Tema broja

VAŽNO

Europska komisija započela je sa javnim konzultacijama i prikupljanjima mišljenja vezanim uz donošenje višegodišnjeg plana upravljanja za malu plavu ribu u sjevernom Jadranu.

Izdane privremene odluke u okviru mjere 1.1. „Trajna obustava ribolovnih aktivnosti“

Započela isplata u okviru mjere 1.2. „Privremena obustava ribolovnih aktivnosti“

Sadržaj

DOGAĐANJA 2

"Tunuara - kaljske ribarske noći" 2

FONDOVI EU 3

Izdane privremene odluke u okviru mjere 1.1. „Trajna obustava ribolovnih aktivnosti“ 3

Započela isplata 1,6 milijuna kuna ribarima iz Europskog fonda za ribarstvo 4

FLAG - Nacrt Pravilnika za dodjelu pripremne potpore 5

OSTALO 7

Važno: Javne konzultacije za donošenje višegodišnjeg plana upravljanja za malu plavu ribu u sjevernom Jadranu 7

Pravilnik o prostornom i vremenskom ograničenju obavljanja ribolova na području Jabučke kotline 8

Javni natječaj za dodjelu kvote za rekreacijski ribolov trofejnih primjeraka tune u 2015. godini 10

Pravilnik o obavljanju gospodarskog ribolova na moru mrežama stajačicama, klopkastim, udičarskim i probodnim ribolovnim alatima te posebnim načinima ribolova 11

Pravilnik o dodjeli novčanih sredstava za održavanje eko sustava šaranskih ribnjaka u 2015. godini 12

Postojeće potpore u ribarstvu - stanje u srpnju 2015. godina 13

Obavijest o prikupljanju socio - ekonomskih podataka za hrvatsku ribolovnu flotu 15

ZANIMLJIVOSTI UZ PITANJA I ODGOVORE 16

Organizacije proizvođača 16

DOGAĐANJA

"TUNUARA - KALJSKE RIBARSKE NOĆI"

Od 31. srpnja do 1. kolovoza 2015. godine u Kalima na otoku Ugljanu održana je „Tunuara - kaljske ribarske noći“, jedna od najstarijih ribarskih fešti na Jadranu koja se održava već više od 40 godina. I ove je godine imala za cilj gostima ponuditi uvid u život Kaljana, koji je neraskidivo vezan uz more.

U sklopu ovogodišnjeg vrlo bogatog programa, ministar poljoprivrede g. Tihomir Jakovina otvorio je 13. znanstveno-stručni skup organiziran u suradnji Kaljana sa Ministarstvom poljoprivrede, Savjetodavnom službom, Upravnim odjelom za poljoprivredu Zadarske županije i Institutom za oceanografiju i ribarstvo u Splitu. Na skupu se uvijek raspravlja o aktualnim temama i problemima u ribarstvu, tako da su ove godine prezentacije bile na temu: *Operativni program za ribarstvo 2014.-2020.* (mr. sc. Ante Mišura i mr. sc. Irena Jahutka), *Mogući problemi kod iskrcaja i vaganje sitne plave ribe* (Mario Rogošić, dr.vet.med.), *Stanje obnovljivih resursa u Jadranu s posebnim osvrtom na priobalni ribolov* (prof.dr.sc. Sanja Matić Skoko) i *Rezultati praćenja ulova sitne plave ribe u Ribarskoj zadruzi Omega 3* (dr.sc. Bosiljka Mustać).

"Tunuara - kaljske ribarske noći" nastavljene su 1. kolovoza 2015. godine tradicionalnim prijepodnevnim defileom ribarskih brodova u Zadarskom kanalu, koji simbolički sugerira o gospodarskoj i tradicijskoj važnosti ribarstva za Kali, a na kojem je prisustvovao premijer Zoran Milanović, ministar uprave Arsen Bauk i ministar poljoprivrede Tihomir Jakovina.

FONDOVI EU

IZDANE PRIVREMENE ODLUKE U OKVIRU MJERE 1.1. „TRAJNA OBUSTAVA RIBOLOVNIH AKTIVNOSTI“

Nakon završenog natječaja za mjeru **1.1. „Trajna obustava ribolovnih aktivnosti“** koja se financira iz Europskog fonda za ribarstvo, Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju izdala je odluke o privremenoj dodjeli sredstava prijaviteljima na ovu mjeru.

Nakon administrativne obrade izrađena je privremena rang lista korisnika koji udovoljavaju uvjetima Pravilnika i Natječaja. Sukladno raspoloživim sredstvima za provedbu ove mjere koja iznosi **36.122.212,00 kuna**, za sada prvih **17 korisnika** s rang liste ostvaruje pravo na potporu, dok ih je još **37** zadovoljilo uvjete Pravilnika i Natječaja.

Po završetku žalbenog postupka izradit će se konačna rang lista te će se potom izdati konačne odluke korisnicima.

Korisnici ove mjere su pravne i fizičke osobe koje su vlasnici povlastica za gospodarski ribolov na moru, a prihvatljive su aktivnosti trajna obustava ribolovnih aktivnosti uništavanjem i trajna obustava ribolovnih aktivnosti prenamjenom za aktivnosti izvan ribolova. Iznos javne potpore izračunao se temeljem tablice izračuna navedene u Operativnom programu za ribarstvo Republike Hrvatske za programsko razdoblje 2007-2013. godina.

ZAPOČELA ISPLATA 1,6 MILIJUNA KUNA RIBARIMA IZ EUROPSKOG FONDA ZA RIBARSTVO

Po objavi Pravilnika od strane Ministarstva poljoprivrede, a nakon završene administrativne obrade prijava za mjeru **1.2. „Privremena obustava ribolovnih aktivnosti“** koja se financira iz Europskog fonda za ribarstvo, Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju **započela je s isplatom 1,6 milijuna kuna na račune 15 korisnika kojima je potpora odobrena**. Slijedom novopristiglih zahtjeva za isplatu od strane korisnika ove mjere, Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju nastavit će s daljnjom obradom zahtjeva i isplatom potpora.

FLAG - NACRT PRAVILNIKA ZA DODJELU PRIPREMNE POTPORE

Uprava ribarstva kao Upravljačko tijelo predvidjela je sredstva za dodjelu pripremne potpore lokalnom razvoju pod vodstvom zajednice za izgradnju kapaciteta, osposobljavanja i umrežavanja u svrhu pripreme i provedbe lokalne razvojne strategije u ribarstvu (LRSR). LRSR predstavlja usklađen skup operacija čija je svrha ostvarivanje lokalnih ciljeva i potreba te koje doprinose ostvarivanju ciljeva i prioriteta EU za pametan, održiv i uključiv razvoj. One lokalne inicijative čije LRSR budu odobrene za sufinanciranje iz Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo, bit će priznate kao lokalne akcijske grupe u ribarstvu (FLAG) te će upravo one biti nadležne za provedbu lokalne razvojne strategije u ribarstvu, tj. provedbu održivog razvoja ribarstvenih i akvakulturnih područja.

Uvjeti, kriteriji i način dodjele pripremne potpore u okviru održivog razvoja ribarstvenih i akvakulturnih područja bit će definirani *Pravilnikom za dodjelu pripremne potpore*, u okviru Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo Republike Hrvatske za programsko razdoblje 2014.-2020., a sukladno članku 62. točki (a) Uredbe (EU) br. 508/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. S obzirom da je Operativni program za pomorstvo i ribarstvo za razdoblje 2014-2020. u postupku odobravanja od strane Europske komisije, pojedini dijelovi Pravilnika (npr. izračun prema metodi pojednostavljenih troškova, a koja se primjenjuje za utvrđivanje iznosa bespovratnih sredstava kod određenih kategorija izdataka) bit će definirani nakon što otvorena pitanja budu riješena i usuglašena s Europskom komisijom, nadamo se u što kraćem roku.

Pozivamo sve dionike, interesne skupine, pojedince i zainteresiranu javnost da se uključe u izradu prijedloga Pravilnika o uvjetima, kriterijima i načinu dodjele pripremne potpore u okviru održivog razvoja ribarstvenih i akvakulturnih područja davanjem svojih mišljenja, prijedloga, primjedbi i komentara.

Sve podatke iz nadležnosti Uprave ribarstva koji su potrebni za analize ribarstvenih i akvakulturnih područja i koji se odnose na gospodarski ribolov i akvakulturu možete zatražiti putem elektroničke pošte na adresu: eufondovi.ribarstvo@mps.hr .

Molimo sve zainteresirane da za dostavu prijedloga, mišljenja i primjedbi na objavljeni tekst prijedloga Pravilnika koriste isključivo predviđeni Obrazac te ga dostave putem elektroničke pošte na adresu: eufondovi.ribarstvo@mps.hr , kako bi se omogućila što kvalitetnija obrada pristiglih komentara.

Tekst Pravilnika kao i Obrazac sudjelovanja u savjetovanju dostupni su vam u nastavku te na internetskim stranicama Uprave ribarstva:

Nacrt Pravilnika

Obrazac sudjelovanja u savjetovanju

Korisni linkovi:

- Uredba (EU) br. 1303/2013 o Zajedničkim odredbama
- Uredba (EU) br. 508/2014 o Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo
- FARNET
- FARNET - korisni alati
- Smjernice za lokalni razvoj pod vodstvom zajednice namijenjene lokalnim sudionicima

Vodiči preuzeti sa FARNET-ovih stranica i prevedeni na hrvatski jezik (preveo UNDP):

- Razvoj temeljen na osobitostima ribarskih područja EU
- Suradnja na razvoju ribarskih područja u EU
- Dodavanje vrijednosti lokalnim proizvodima ribarstva i akvakulture

OSTALO

VAŽNO: JAVNE KONZULTACIJE ZA DONOŠENJE VIŠEGODIŠNJEG PLANA UPRAVLJANJA ZA MALU PLAVU RIBU U SJEVERNOM JADRANU

Europska komisija započela je sa javnim konzultacijama i prikupljanjima mišljenja vezanim uz donošenje višegodišnjeg plana upravljanja za malu plavu ribu u sjevernom Jadranu. Višegodišnji plan donosi se sukladno Europskoj uredbi (EU) 1380/2013 (Temeljna uredba) o Zajedničkoj ribarstvenoj politici, a odnosi se na područje GSA 17 i zajedničko iskorištavanje stokova male plave ribe od strane Hrvatske, Italije i Slovenije. Do sada je ribolov male plave ribe u Hrvatskoj bio reguliran kroz Plan upravljanja okružujućom mrežom srdelarom koji će biti zamijenjen novim regionalnim višegodišnjim planom. Poziv na javnu raspravu upućen je svim građanima i organizacijama, kao i državnim administracijama te ovim putem pozivamo sve zainteresirane pojedince i ribarska udruženja da se uključe sa svojim prijedlozima putem internetske stranice:

http://ec.europa.eu/dgs/maritimeaffairs_fisheries/consultations/northern-adriatic-multiannual/index_en.htm

Uprava ribarstva aktivno sudjeluje u prikupljanju mišljenja i argumenata od strane ribarskog sektora i znanstvenika te će dostaviti zajedničko stajalište po ovom pitanju.

PRAVILNIK O PROSTORNOM I VREMENSKOM OGRANIČENJU OBAVLJANJA RIBOLOVA NA PODRUČJU JABUČKE KOTLINE

Znanstvenici upozoravaju posljednjih 20 godina o negativnim promjenama u stanju stokova demerzalnih vrsta riba i drugih morskih organizama u Jadranu. Razlog tomu je eksploatacija resursa na način koji nije mogao biti dugoročno održiv. Rađena su mnoga znanstvena istraživanja koja su ukazivala na vrlo velike promjene u biomasi demerzalnih vrsta riba, nastala uslijed prekomjerene eksploatacije s obzirom da se glavna ribolovna područja za koćarski ribolov nalaze na području Jabučke kotline i otvorenog srednjeg Jadrana. Također, ta ista područja su glavna rastilišta i mrijestilišta gospodarski najvažnijih vrsta kao što su oslić, škamp, bijeli muzgavac i grdobina. O preintezivnoj eksploataciji i izrazito lošem novačenju posljednjih godina znanstvenici su davali jasna upozorenja i predlagali zabranu ribolova na području Jabučke kotline. Važno je napomenuti da su zaštitu Jabučke kotline podržavali i sami hrvatski ribari.

U veljači 2015. godine Institut za oceanografiju i ribarstvo bio je domaćin sastanka na kojem su prisustvovali hrvatska i talijanska administracija te znanstvenici sa projekta Adriamed, a na kojem je konačno postignut dogovor oko proglašenja Jabučke kotline "zaštićenim ribolovnim područjem". Znanstvenici su predložili područje *no-take zone*, koje je na sastanku usvojeno, a odnosi se na oko 20% akvatorija Jabučke kotline te njegove granice prate izobatu od 200m. Na sastanku je administracija dogovorila paket mjera koji svaka zemlja treba primijeniti na svoju ribolovnu flotu te je prema tome Hrvatska u srpnju objavila *Pravilnik o prostornom i vremenskom ograničenju obavljanja ribolova na području Jabučke kotline* („Narodne novine", broj 79/2015) kojim se zabranjuje obavljanje gospodarskog ribolova povlačnim mrežama koćama na području omeđenom točkama (karta u nastavku).

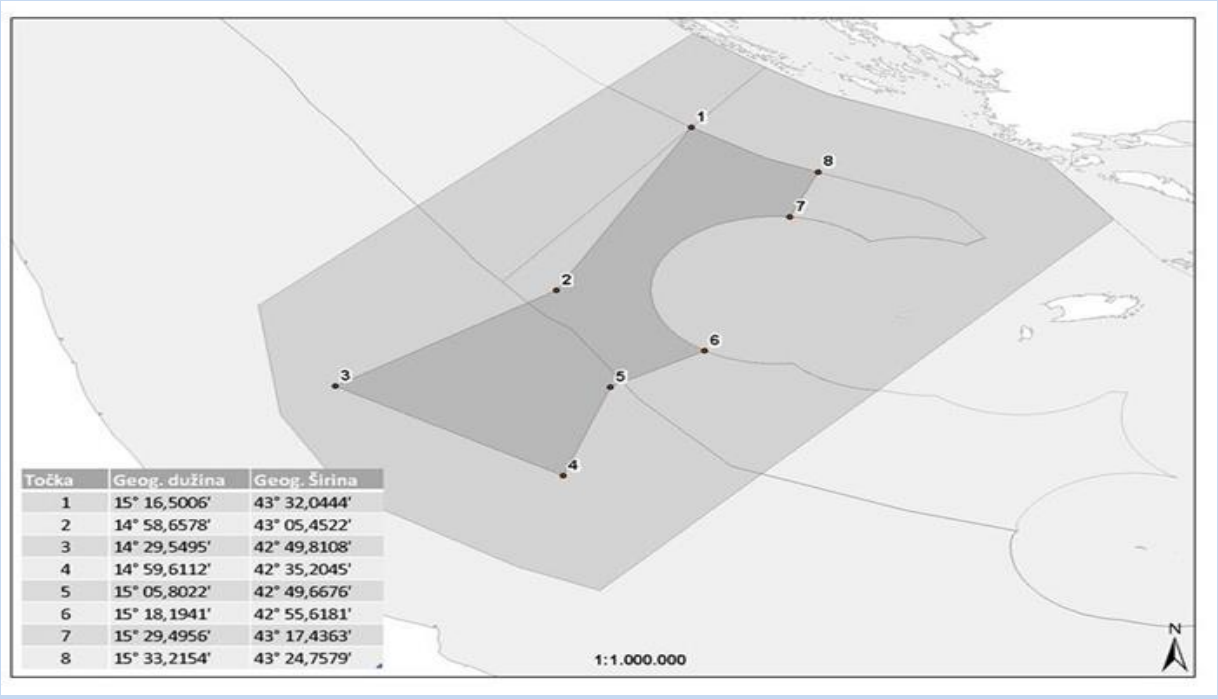

Točka	Geog. dužina	Geog. Širina
1	15° 16,5006'	43° 32,0444'
2	14° 58,6578'	43° 05,4522'
3	14° 29,5495'	42° 49,8108'
4	14° 59,6112'	42° 35,2045'
5	15° 05,8022'	42° 49,6676'
6	15° 18,1941'	42° 55,6181'
7	15° 29,4956'	43° 17,4363'
8	15° 33,2154'	43° 24,7579'

Propis regulira i proceduru prolaska kroz ribolovno područje za plovila koja u povlastici imaju: upisane povlačne ribolovne alate, dozvoljeno kretanje s najmanjom brzinom od 7 čvorova, obavezu instaliranog VMS-a, a povlačni ribolovni alati koji se nalaze na plovilu moraju biti spremljeni i uredno složeni. Također, plovila koja imaju upisane povlačne ribolovne alate, a imaju namjeru koristiti ostale ribolovne alate na području zabrane, dužni su o svojoj namjeri obavijestiti ribarski monitoring centar elektroničkom porukom. Regulacija ribolova traje od 26. srpnja 2015. godine u 00:00 sati do 25. srpnja 2016. godine u 24:00 sata, nakon čega će znanstvene institucije dati savjet o daljnjim mjerama na tom području.

Vjerujemo da će mjere zabrane ribolova donijeti željene rezultate te će se ovo vrlo osjetljivo i najznačajnije ribolovno područje obnoviti kako bi se ribarstvom bavili, i u ribi uživali i naši potomci.

JAVNI NATJEČAJ ZA DODJELU KVOTE ZA REKREACIJSKI RIBOLOV TROFEJNIH PRIMJERAKA TUNE U 2015. GODINI

S obzirom da je ukupna izlovna kvota za tunu (*Thunnus thynnus*) u 2015. godini povećana za 71 tonu u odnosu na prethodnu godinu, dio povećanja kvote (točnije 2 tone) raspoređene su na rekreacijski ribolov trofejnih primjeraka, kako je i objavljeno u *Pravilniku o ulovu, uzgoju i prometu tune* ***(Thunnus thynnus)****, igluna* ***(Xiphias gladius)*** *i iglana* ***(Tetrapturus belone)***, („Narodne novine“, broj 3/2015, 11/2015 i 44/2015). Kako bi se stvorio pravni temelj za dodjelu kvote, Ministarstvo poljoprivrede je 29. srpnja 2015. godine objavilo Izmjenu i dopunu *Pravilnika o ulovu, uzgoju i prometu tune* ***(Thunnus thynnus)****, igluna* ***(Xiphias gladius)*** *i iglana* ***(Tetrapturus belone)****,* („Narodne novine“ broj 84/2015) u kojem je definiran proceduralni postupak provedbe Javnog natječaja za dodjelu kvote i uvjeti kojima ponuđač mora udovoljiti prije sklapanja Ugovora o zakupu dijela državne kvote za ulov trofejnih primjeraka tune u 2015. godini.

Važno je pritom napomenuti da će se kvota dodijeliti u dva Javna Natječaja (u daljnjem tekstu: Natječaj). Prvi Natječaj će biti objavljen početkom kolovoza i odnosit će se na dodjelu 1 tone. Ponuđači mogu biti sve pravne i fizičke osobe, pri čemu ponuđač koji obavlja djelatost ribolovnog turizma će imati prednost, međutim ukoliko bude odabran, bit će obavezan pohraniti povlasticu za gopodarski ribolov na moru do izlova dodijeljene kvote. Početna cijena za nadmetanje će iznositi 3 Eura/kg.

Javni natječaj bit će objavljen u „Narodnim novinama“, kao i na našoj internetskoj stranici www.mps.hr/ribarstvo/ .

Pozivamo sve zainteresirane da podnesu prijavu i sudjeluju u nadmetanju.

PRAVILNIK O OBAVLJANJU GOSPODARSKOG RIBOLOVA NA MORU MREŽAMA STAJAČICAMA, KLOPKASTIM, UDIČARSKIM I PROBODNIM RIBOLOVNIM ALATIMA TE POSEBNIM NAČINIMA RIBOLOVA

29. srpnja 2015. godine objavljen je *Pravilnik o obavljanju gospodarskog ribolova na moru mrežama stajačicama, klopkastim, udičarskim i probodnim ribolovnim alatima te posebnim načinima ribolova* („Narodne novine“, broj 84/2015).

Pravilnik propisuje način obavljanja ribolova, konstrukcijsko - tehničke osobine i namjenu pojedinih alata i ribolovne opreme, prostorno - vremenska ograničenja ribolova te redoslijed obavljanja ribolova u pojedinim dijelovima ribolovnog mora. Danom stupanja na snagu ovoga Pravilnika prestaju važiti odredbe Pravilnika o ribolovnim alatima i opremi za gospodarski ribolov na moru („Narodne novine“, broj 148/10 i 25/11) i Pravilnika o obavljanju gospodarskog ribolova na moru(„Narodne novine“, broj 63/10, 141/10, 148/10, 52/11, 144/11 i 55/13).

PRAVILNIK O DODJELI NOVČANIH SREDSTAVA ZA ODRŽAVANJE EKO SUSTAVA ŠARANSKIH RIBNJAKA U 2015. GODINI

U „Narodnim novinama“, broj 82/2015 od 24. srpnja 2015. godine objavljen je *Pravilnik o dodjeli novčanih sredstava za održavanje eko sustava šaranskih ribnjaka u 2015. godini* temeljem kojeg korisnici mogu uputiti svoje zahtjeve.

Ovim se Pravilnikom propisuju uvjeti, kriteriji i način ostvarivanja prava na dodjelu novčanih sredstava kao naknada štete ili ograničenja nastalih u proizvodnji zbog zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti šaranskih ribnjaka u 2015. godini, korisnici te način dodjele.

Pravilnik je stupio na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama, a Zahtjevi za dodjelu novčanih sredstava za održavanje eko sustava šaranskih ribnjaka u 2015. godini podnose **se u roku od deset dana od stupanja na snagu** ovog Pravilnika na adresu: Ministarstvo poljoprivrede, Uprava ribarstva, Planinska 2a, 10000 Zagreb, s naznakom „Zahtjev za dodjelu novčanih sredstava za održavanje eko sustava šaranskih ribnjaka u 2015. godini“.

Tekst Pravilnika kao i Obrazac Zahtjeva dostupni su vam u nastavku te na internetskim stranicama Uprave ribarstva:

Pravilnik („Narodne novine“, broj 82/2015)

Obrazac Zahtjeva

POSTOJEĆE POTPORE U RIBARSTVU - STANJE U SRPNJU 2015. GODINA

U srpnju, do izlaska ovog broja E-novina, izvršena je isplata svih potpora (osim tržišne kompenzacije) što je prikazano u nastavku.

Model	Kategorija	I. kvartal
POTICANJE PROIZVODNJE	Uzgoj bijele morske ribe i mlađi	4.158.445,63
	Uzgoj slatkovodne ribe I. skupine	1.973.022,92
	Uzgoj slatkovodne ribe II. skupine (jednokratna isplata)	0,00
	Uzgoj školjaka	51.904,18
	Ulov male plave ribe	2.089.440,11
	Prerada	5.206.670,11
PLAVI DIESEL		278.297,60
UKUPNO		**13.757.780,55**

Također, izvršena je cjelokupna isplata potpora za ulaganja u ribarska plovila kojim su se sufinancirali troškovi ulaganja u kupnju ribarske opreme, alata i strojeva. Za ovaj model novčana sredstva su se isplaćivala preko Hrvatske banke za obnovu i razvoj, a ukupno je isplaćen iznos od **12.904.022,28 HRK** za 379 korisnika. U nastavku dajemo prikaz ulaganja po kategoriji ulaganja i broju izvršenih projekata (korisnik je mogao koristiti do najviše dvije od tri moguće kategorije ulaganja).

Kategorija ulaganja	Ukupan iznos	Broj projekata
Kupnja ribolovnih alata	7.457.308,25	336
Kupnja opreme	4.990.897,61	240
Kupnja pogonskog stroja	455.816,43	18

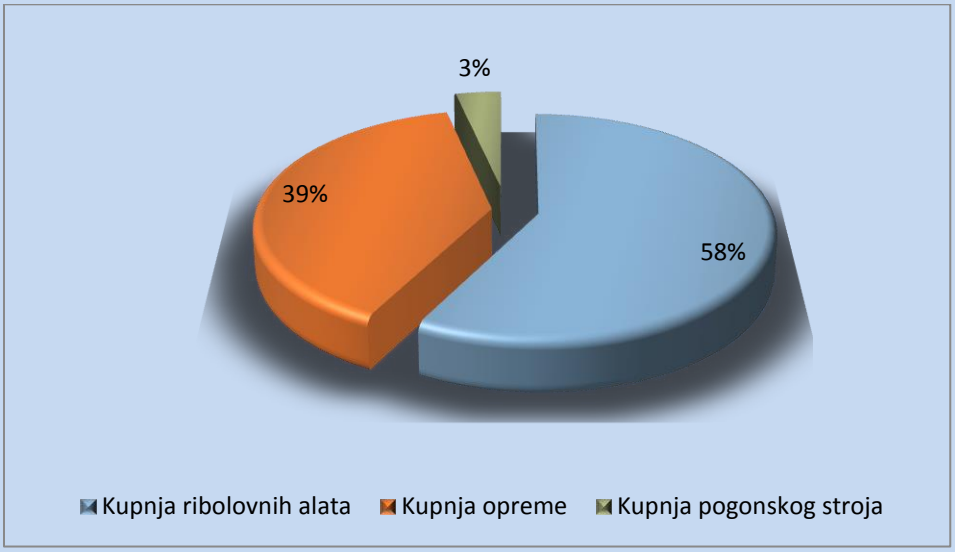

Isplaćene potpore za investicije u ribarska plovila

Tijekom ove godine, a vezano za postojeće potpore, očekuje nas još obrada zahtjeva za potpore i isplate za dva kvartala po modelima potpore obuhvaćenih intervencijama na tržištu proizvoda ribarstva, model eko sustava šaranskih ribnjaka za 2015. godinu te potpore koje se dodjeljuju ribarskim zadrugama. Za razvoj ribarskih zadruga u državnom proračunu Republike Hrvatske osigurano je **7 milijuna kuna**, a za eko sustav **9 milijuna kuna**.

OBAVIJEST O PRIKUPLJANJU SOCIO-EKONOMSKIH PODATAKA ZA HRVATSKU RIBOLOVNU FLOTU

Uprava ribarstva sukladno članku 5. i članku 46. Zakona o morskom ribarstvu („Narodne novine“ broj 81/13, 14/14 i 152/14) te Nacionalnom programu prikupljanja podataka o ribarstvu Republike Hrvatske za 2015. godinu i ove godine provodi *prikupljanje socio-ekonomskih podataka za hrvatsku ribolovnu flotu, sektor akvakulture i riboprerađivačku industriju.* Prikupljanje se provodi svake godine putem upitnika, u cilju vođenja statistike za cjelokupni sektor ribarstva, akvakulture i prerađivačke industrije.

Kako bismo vam olakšali ispunjavanje upitnika, izradili smo upute s pojašnjenjem pojedinih podataka. Obavijest o početku prikupljanja bit će objavljena u kolovozu na internetskoj stranici Uprave ribarstva (www.mps.hr/ribarstvo/), zajedno s upitnicima i uputama. Djelatnici Uprave ribarstva kontaktirat će ovlaštenike i ispitanike te im dodatno pojasniti tražene podatke, a ukoliko će biti potrebno, moguće je organiziranje terena i posjeta ovlaštenicima.

Prikupljanje podataka započinje u kolovozu ove godine te molimo ispitanike da tražene podatke dostave Upravi ribarstva u roku od 15 dana od zaprimanja upitnika. Traženi podaci odnose se na 2014. godinu.

Za sve dodatne informacije možete se obratiti na adresu elektroničke pošte ekop@mps.hr , ili na broj telefona **01/6443-177.**

Prikupljeni podaci su povjerljivi te će se koristiti isključivo radi izrade skupnih statističkih izvještaja o sektoru ribarstva.

Unaprijed zahvaljujemo na suradnji!

ZANIMLJIVOSTI UZ PITANJA I ODGOVORE

ORGANIZACIJE PROIZVOĐAČA U RIBARSTVU I AKVAKULTURI

Republika Hrvatska je još 2009. godine ustrojila sustav priznavanja ribarskih zadruga kao gospodarski važnih subjekata, prepoznajući udruživanje subjekata u ribarstvu kao jedan od najvažnijih elemenata organizacije tržišta. Kriteriji priznavanja uključuju, između ostalog, slično organizacijama proizvođača gospodarsku dostatnost njihovih članova u smislu brojnosti njihovih članova.

Zadrugama je omogućeno sufinanciranje raznih vrsta ulaganja (kupnja objekata, opreme, marketinške aktivnosti i sl.) u cilju njihova razvoja i poboljšanja uvjeta rada njihovih članova. Trženje kroz ribarsku zadrugu i registriranje zadruga kao prvih kupaca doprinijelo je potpunijoj i kvalitetnijoj statistici ulovljene i prodane količine ribe te boljoj komunikaciji između sektora i administracije.

Prelazak ribarskih zadruga u organizacije proizvođača zahtjeva niz koraka i Republika Hrvatska se susreće s nizom izazova. Jedan od izazova je nepostojanje teritorijalnog ograničenja iskorištavanja resursa koje bi omogućilo organizacijama utjecaj na određenom području ili utjecaj za ribolov određene vrste. Isto tako, ribari u Republici Hrvatskoj ne love ciljano jednu vrstu nego se ulov sastoji od najmanje dvije do tri vrste, a najčešće i više, što otežava mogućnost planiranja i kontrole proizvodnje. U tom smislu su napravljene analize mogućih organizacija proizvođača i održano je niz sastanaka sa sektorom kako bi se ciljevi, prava i obveze organizacija proizvođača na najbolji mogući način implementirale u Republici Hrvatskoj. Činjenica je da je primarna uloga organizacija proizvođača u ribarstvu u zemljama Mediterana pružanje podrške svojim članovima, za razliku od sjevernih zemalja gdje se primjenjuje kvotni sustav. Podrška može biti logistička ili infrastrukturna, a sve s ciljem postizanja najbolje moguće cijene njihovih proizvoda. Administrativno je osiguran pravni temelj njihovog priznavanja u pogledu nadležnosti, provjere, izvještavanja Komisije i drugih obveza. No inicijativa priznavanja mora proisteći od strane sektora.

U ovome broju obuhvatit ćemo osnovna pitanja i odgovore vezane za ***organizacije proizvođača.***

Pitanja i odgovori

Što su organizacije proizvođača?

Organizacije proizvođača čine proizvođači - ribari ili uzgajivači ribe koji se dobrovoljno udružuju radi usvajanja mjera koje bi osigurale bolje uvjete komercijaliziranja njihovih proizvoda. To je svaka pravna osoba ustanovljena na inicijativu skupine proizvođača jednog ili više proizvoda. One su temeljni elementi Zajedničkog uređenja tržišta koje zbog sve veće potražnje moraju na svojoj razini decentraliziranim djelovanjem ojačati položaj proizvođača na tržištu. One su dobrovoljne i korisne u smislu opsega i učinkovitosti usluga koje organizacije proizvođača pružaju svojim članovima. Organizacije proizvođača ne smiju imati vladajući položaj na određenom tržištu, osim ako je to potrebno za ostvarenje posebnih propisanih ciljeva.

Propisi koji se odnose na organizacije proizvođača

- Uredba 1380/2013 Europskog Parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o zajedničkoj ribarstvenoj politici, izmjeni uredaba Vijeća (EZ) br. 1954/2003 i (EZ) br. 1224/2009 i stavljanju izvan snage uredaba (EZ) br. 2371/2002 i (EZ) br. 639/2004 i Odluke Vijeća 2004/585/EZ **(ZRP)**

- Uredba (EU) br. 1379/2013 Europskog Parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. godine o zajedničkom uređenju tržišta proizvodima ribarstva i akvakulture, izmjeni uredbi Vijeća (EZ) br. 1184/2006 i (EZ) br. 1224/2009 i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 104/2000 **(ZUT)**

- Provedbena Uredba komisije (EU) br. 1419/2013 od 17. prosinca 2013. o priznavanju organizacija proizvođača i međustrukovnih organizacija, proširenju pravila organizacija proizvođača i međustrukovnih organizacija i objavljivanju inicijalnih cijena kako je predviđeno Uredbom (EU) br. 1379/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o zajedničkom uređenju tržišta proizvodima ribarstva i akvakulture

- Provedbena Uredba komisije (EU) br. 1418/2013 od 17. prosinca 2013. o planovima proizvodnje i stavljanja na tržište na temelju Uredbe (EU) br. 1379/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o zajedničkom uređenju tržišta proizvodima ribarstva i akvakulture

- Uredba (EU) br. 508/2014 Europskog Parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i stavljanju izvan snage Uredbi Vijeća (EZ) br. 2328/2003, (EZ) br. 861/2006, (EZ) br. 1198/2006, (EZ) br. 791/2007 i Uredbe (EU) br. 1255/2011 Europskog parlamenta i Vijeća **(EFPR)**

Dodatne informacije mogu se naći na Službenim stranicama Europske komisije - DG MARE.

Koje su prednosti udruživanja u organizacije proizvođača u ribarstvu u RH?

Prednost udruživanja u organizacije proizvođača je vlastiti interes, jer tada proizvođači imaju bolju poziciju na tržištu i u odnosu s administracijom, kroz jasna pravila mogu utjecati na provedbu svojih ciljeva koji moraju biti komplementarni i ciljevima Zajedničke ribarstvene politike (ZRP). Jedino je moguće u vrlo dobro organiziranoj strukturi osigurati svojim članovima da se bave onim što najbolje znaju (ulov/uzgoj) uz osiguranje dobre cijene za njihove proizvode. Tako organizacije proizvođača mogu osigurati svojim članovima bolju pregovaračku poziciju u komunikaciji s institucijama Europske unije, učinkovitiju implementaciju ZRP-a, a to se može odnositi na načine provedbe pojedinih mjera, cijene nafte, stagnacije ili čak pada cijene proizvoda na prvoj prodaji, zahtjeva potrošača, itd. Organizacije potrošača mogu razvijati programe poboljšanja kvalitete proizvoda svojih članova na način da skraćuju vrijeme od ulova do iskrcaja, mogu osigurati kvalitetu i kontinuitet proizvoda na tržištu. Njihova je zadaća osigurati boljitak svojih članova, za njih su predviđena znatna financijska sredstva, precizno su propisani uvjeti njihova djelovanja, obveze i mogućnosti i predstavljaju veoma važan mehanizam ZRP-a, odnosno ZUT-a, koji kroz provedenu reformu ZRP-a dobiva vrlo odgovornu ulogu.

Koji su ciljevi organizacija proizvođača?

Nova regulativa teži osigurati da članovi organizacije proizvođača u ribarstvu i akvakulturi ispunjavaju osnovne ciljeve, a oni su:

- Promicanje obavljanja aktivnosti ribarstva i akvakulture njihovih članova na održiv način, u skladu s ciljevima ZRP-a i okolišnim zakonodavstvom, uz poštivanje socijalne politike.
- Izbjegavanje i smanjivanje neželjenog ulova komercijalnih stokova te, prema potrebi, iskorištavanje takvog ulova (specifično za ribolov).
- Doprinošenje sljedivosti i razumljivim informacijama za potrošače.
- Poboljšanje uvjeta za stavljanje proizvoda na tržište i stabiliziranje tržišta te stvaranje dodatne vrijednosti proizvoda i poboljšanje gospodarske dobiti.
- Doprinošenje opskrbom hranom i promicanje visoke kvalitete hrane i standarde zaštite, istovremeno doprinoseći zapošljavanju u obalnim i ruralnim područjima.
- Smanjenje utjecaja ribolova na okoliš.

Koji su uvjeti za priznavanje organizacija proizvođača?

Organizacije proizvođača uspostavljaju se na inicijativu proizvođača proizvoda ribarstva i akvakulture, a Uredba (EU) br. 1379/2013 u poglavlju II. definira način i uvjete njihova osnivanja, ciljeva i mjera, priznavanja, pravila proizvodnje i trženja te mehanizma skladištenja. Određuje da se organizacijom proizvođača mogu priznati one organizacije koje:

- poštuju načela unutarnjeg funkcioniranja i pravila donesenih za njihovu primjenu.
- su dovoljno gospodarski aktivne na području države članice bilo ukupno ili na nekom dijelu u pogledu članova ili obujma utržive proizvodnje.
- imaju pravnu osobnost prema pravu dotične države članice, sposobne su ispunjavati ciljeve, poštuju pravila tržišnog natjecanja.
- ne zloupotrebljavaju vladajući položaj na tržištu.
- pruže relevantne podatke o članstvu, upravljanju i izvorima financiranja.

U Republici Hrvatskoj je donesen Pravilnik o priznavanju organizacijama proizvođača u ribarstvu i akvakulturi i međustrukovnim organizacijama („Narodne novine“, 46/2015) koji propisuje kriterije priznavanja u RH.

Što znači izraz <u>dovoljno gospodarski aktivna</u> organizacija proizvođača?

Smatra se da je **organizacija proizvođača u ribarstvu** dovoljno gospodarski aktivna ukoliko se područje na koje se odnosi Zahtjev za priznavanjem odnosi na područje države, županije ili veće luke te ukoliko je unutar navedenog područja, s obzirom na ukupni kapacitet aktivnih ribarskih plovila ili vrstu ili skupinu vrsta određenog proizvoda u tom području, ispunjen minimalno jedan od sljedećih uvjeta:

Kriteriji/Područje	Država	Županija	Veća luka
Broj ribarskih plovila	10%	20%	-
Vrsta ili skupina vrsta proizvoda	10%	20%	30%

Organizacija proizvođača da bi bila priznata mora udovoljiti jednom od navedenih uvjeta, provjera istih obavlja se prema dokumentaciji koja se dostavlja uz Zahtjev za priznavanje te uvidom u Informacijski sustav ribarstva sukladno podacima o kojima se vodi službena evidencija.

Pravilnikom je definirano i da je **organizacija proizvođača u akvakulturi** dovoljno gospodarski aktivna ukoliko ukupno proizvedena količina određene vrste ili skupine vrsta prema različitim područjima iznosi:

Kriterij/Područje	Država	Županija
Vrsta ili skupina vrste	10%	20%

Pravilnik definira, osim uvjeta i načina priznavanja organizacija proizvođača, i uvjete i način priznavanja udruženja organizacija proizvođača te međustrukovnih organizacija.

Koje mjere mogu poduzimati organizacije proizvođača?

Ovisno o tome da li djeluju u ribarstvu ili akvakulturi, a radi postizanja ciljeva, organizacije proizvođača mogu koristiti sljedeće mjere:

- Prilagodba zahtjevima tržišta.
- Usmjeravanje opskrbe i trženje proizvoda njihovih članova.
- Promicanje proizvoda ribarstva i akvakulture njihovih članova u EU bez diskriminacije korištenjem certificiranja, oznaka izvornosti, kvalitete, zemljopisnog podrijetla, zajamčeno tradicionalnih specijaliteta, kao i vrijednošću koju proizvodi imaju radi njihovog održivog načina proizvodnje.
- Kontroliranje i poduzimanje mjera za osiguranje usklađenosti aktivnosti njihovih članova s pravilima koje uspostavi dotična organizacija proizvođača.
- Promicanje strukovnog osposobljavanja i programa suradnje s ciljem poticanja mladih ljudi da uđu u ovaj sektor, smanjenje utjecaja ribolova na okoliš, uključujući putem mjera poboljšanja selektivnosti ribolovnih alata.
- Promicanje uporabe informacijskih i komunikacijskih tehnologija s ciljem poboljšanja trženja i cijena.
- Olakšavanje pristupa informacijama s proizvodima ribarstva i akvakulture.
- Zajedničkim planiranjem i upravljanjem aktivnosti ribarstva svojih članova.
- Izbjegavanjem neželjenog ulova.
- Upravljanjem privremenim skladištenjem.
- Promicanjem održivih aktivnosti akvakulture, posebice u smislu zaštite okoliša, zdravlja i dobrobiti životinja.
- Planiranjem upravljanja aktivnostima akvakulture njihovih članova.
- Podržavanjem programa za stručnjake u promicanju proizvoda održive akvakulture.

Koje su obveze organizacija proizvođača?

Obveze organizacija proizvođača su:

- Uskladiti svoje djelovanje sa Zajedničkom ribarstvenom politikom i Zajedničkim uređenjem tržišta.
- Dostavljati planove proizvodnje i trženja na odobrenje nadležnom nacionalnom tijelu.
- Dostavljati godišnja izvješća o provedbi planova proizvodnje i trženja na odobrenje nadležnom nacionalnom tijelu.
- Predlagati inicijalne cijene koje aktiviraju mehanizam skladištenja (trigger price).

Koje su mogućnosti financiranja organizacija proizvođača?

Uredba (EU) br. 508/2014 definira mogućnosti financiranja aktivnosti radi postizanja ciljeva ZRP-a. Neke od mjera namijenjene su isključivo organizacijama proizvođača, poput sufinanciranja planova proizvodnje i trženja, skladištenja i osnivanja organizacija proizvođača. Ostale vrste potpora koje su dostupne različitim dionicima sektora, ukoliko organizacija proizvođača provodi aktivnosti u dodatku na udio sufinanciranja kroz Europski fond za pomorstvo i ribarstvo, mogu ostvariti povećanje od 25% sufinanciranja.

KONTAKT:

- **Ministarstvo poljoprivrede - Uprava ribarstva**

  Planinska 2a

  10000 Zagreb

- **tel: (01) 6443 185**

  fax: (01) 6443 200

  link: www.mps.hr/ribarstvo/

- **Sve upite vezane za Europski fond za pomorstvo i ribarstvo (EFPR) možete uputiti na e-mail: eufondovi.ribarstvo@mps.hr**

- **Također, obraćamo vam pozornost da pratite obavijesti Uprave ribarstva koje se objavljuju na našim internetskim stranicama.**